

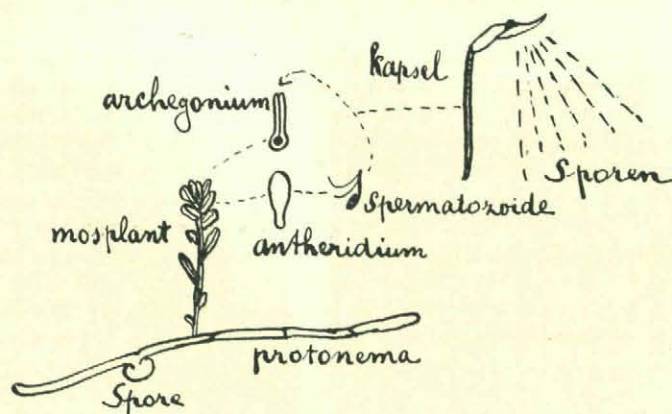

Fig. 13. Schema ontwikkelingsgang van het bladmos. Catharinaea.

Bij de duizenden exemplaren, die ik daar in dien greppel vond, waren verschillende afwijkingen, die in de flora's als variëteiten beschreven worden. Zoo trof ik enkele aan met meer dan één kapsel aan denzelfden stengel. Op zichzelf is dit natuurlijk, daar er zich steeds meerdere archegoniën op den stengeltop bevinden. Eerder zou het ons dus moeten verwonderen, dat er zich doorgaans maar één ontwikkelt. De genoemde afwijking is de *var. polysetum* Roth. (seta = kapselsteel).

Verder groeide er nog de *var. minor* Web. en Mohr. Deze is belangrijk kleiner en het kapseltje staat nagenoeg in het verlengde van den steel.

Degenen, die de plant zelf er bij halen, wil ik aanraden de deelen te teekenen en de soort te verzamelen. Voor een herbarium worden de bladmossen na verwijdering van zand, vuil en verkeerde plantendeelen, onder *lichten* druk gedroogd en onopgeplakt in papierkapsels bewaard. Een papierkapsel wordt verkregen door een rechthoekig stuk papier (4 : 3) ongeveer 1 c.M. onder het midden dubbel te vouwen en vervolgens de vrij gebleven 2 c.M. van het grootste deel naar voren dicht te buigen. Daarna worden de zij-kanten (ter breedte van $\pm$ 1 c.M.) naar achteren omgeslagen. Een etiket met vindplaats, datum en bijzonderheden wordt buiten opgeplakt of binnen ingelegd. Dekfels en huikjes, die afgevallen zijn worden in kleinere papierkapseltjes, mee ingesloten.

Meppel.

R. v. d. WIJK.

(Wordt vervolgd.)

EEN TIJDELIJKE DUINFLOORA IN AMSTERDAM.

IN mijn vakantie ben ik er eenige malen op uit getrokken, om planten te verzamelen. Ik heb me hierbij tot de onmiddellijke nabijheid der stad bepaald, namenlijk, de zandvlakte ten zuiden van het nieuwe kanaal, en begrensd door de Boerewetering, en het verlengde van de van der Helststraat. Ik vond er een verrassende verscheidenheid planten, meer dan 70 soorten heb ik er verzameld en gedroogd.

Ze zijn te onderscheiden in typische duin- en zandplanten, waarvan de zaden met het duinzand zijn aangevoerd.

Bijv.: een bloeiende dauwbraam, een witte klokjesgentiaan (*Gentiana pneumonanthe*) slangenkruid (*Echium vulgare*), ruw vergeet-me-nietje (*Myosotis hispida*), viooltjes, bosch-amarant (*Amarantus silvester*), muurpeper (*Sedum acre*), canadeesche fijnstraal (*Erigeron canadensis*), vlasleeuwenbek (*Linaria vulgaris*) en distelsoorten. De meeste andere zijn veenplanten, die waarschijnlijk met de bagger zijn aangevoerd, waarmee het zand bedekt is.

Een groote uitgestrektheid met bijna uitsluitend Ganzevoet soorten ligt achter op de vlakte. Ik vond hier door elkaar staand:

Roode ganzevoet (*Chenopodium rubrum*), met een gaafrandige variëteit, melganzevoet (*Ch. album*) met een gaafrandige variëteit, korrelganzevoet (*Ch. polyspermum*), trosganzevoet (*Ch. urbicum*), basterd ganzevoet (*Ch. hybridum*), Aardbeispinasie (*Ch. capitatum*), obione (*Obione portulacoides*); uitstaande melde (*Atriplex patulum*) en strandmelde (*A. littorale*).

Waarom deze planten hier bij elkaar groeien is mij niet duidelijk. Ik kan me niet voorstellen, dat het eenig gevolg van aanpassing kan zijn, want ten eerste onderscheidt de plaats zich in geen enkel merkbaar opzicht van de rest der vlakte, en bovendien bloeien deze planten voor het eerst of misschien voor den tweeden keer, nadat de zaden aangevoerd werden, want deze vlakte bestaat zeker niet langer dan twee jaar. Vlak er naast lag een veld met zoo goed als uitsluitend zwarte nachtschaden (*Solanum nigrum*). De andere families kwamen meer verspreid voor.

In de eerste plaats: *Duizendknoopfamilie* (*Polygonaceae*): knoepige duizendknoop (*Polygonum nodosum*), perzikkruid (*P. persicaria*), viltige duizendknoop (*P. tomentosum*), heggeduizendknoop (*P. dumetorum*), varkensgras (*P. aviculare*), moeraszuring (*Rumex paluster*), krulzuring (*R. crispus*), schapenzuring (*R. acetosella*), zeezuring (*R. maritimus*).

De Crucifeeren waren ook flink vertegenwoordigd: Schijnraket (*Erucastrum pollichii*), raket (*Sisymbrium officinale*), spiesraket (*S. loeselii*) sofiekruid (*S. sophia*), steenraket (*Erysimum cheiranthoides*), witte krodde (*Thlaspi arvense*), moeraskers (*Nasturtium palustris*) koolzaad (*Brassica napus*), herik (*Sinapis arvensis*), zandkool (*Diplotaxis tenuifolia*), herderstaschje (*Capsella Bursa pastoris*) en klein taschjeskruid (*Teesdalia nudicaulis*).

In Compositieten was weinig verscheidenheid. Het was dan ook nog iets te vroeg.

Madeliefjes, Margrieten, paardebloemen, kruldistel (*carduus crispus*), akkerdistel (*Cirsium arvense*) melkdistel (*Sonchus oleraceus*), canadeesche fijnstraal (*Erigeron canadensis*), bijvoet (*Artemisia vulgaris*) duizendblad (*Achillea millefolium*).

Vlinderbloemigen waren er ook niet veel: roode klaver (*Trifolium pratense*) witte klaver (*T. repens*), liggende klaver (*T. procumbens*) gele honingklaver (*Melilotus altissimus*), witte honingklaver (*M. albus*). Ook vond ik een zeer klein plantje met helder gele bloemen, dat misschien gele wikke (*Vicia lutea*) is, maar ik kan het niet met zekerheid determineeren.

Met de schermbloemigen was het beter gesteld: pastinaak. (*Pastinaca sativa*), zevenblad (*Aegopodium Podagraria*), engelwortel (*Angelica silvestris*), peen (*Daucus carota*), kleine watereppe (*Berula angustifolia*), knoepbloemig moerasscherm (*Helosciadium nodiflorum*).

Verder vond ik er één exemplaar van Grootkaasjeskruid (*Malva silvestris*), en één Chineesche anjer (*Dianthus sinensis*), een gevlekte doovenetel (*Lamium maculatum*), zeer algemeen de paarze doovenetel, de groote weegbree (*Plantago major*) en smalle weegbree (*P. lanceolata*).

Een ander vond er nog wilde reseda (*Reseda lutea*) en guichelheil (*Anagallis arvensis*).

J. H. GISOLF.